

Sygn. akt IX Ca 297/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Żegarska (spr.)
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek SR del. Magdalena Maszlanka
Protokolant:	prac. sąd. Magdalena Kufel

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2015 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. M.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej

z siedzibą w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt I C 759/12,

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten tylko sposób, że dodatkowo ponad odsetki ustawowe zasądzone w punkcie I zaskarżonego wyroku zasądza od pozwanego na rzecz powódki ustawowe odsetki od kwoty 10.000 zł od dnia 13 października 2011 r. do dnia 29 stycznia 2015 r.,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 514 zł (pięćset czternaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancje odwoławczą.

Sygn. akt IX Ca 297/15

UZASADNIENIE

Powódka B. M. wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 października 2011r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 680,55 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2012r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania. Zażądała nadto ustalenia odpowiedzialności pozwanego na

przyszłość za skutki wypadku z dnia 21 lutego 2011r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany (...) S.A. w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015r., sygn. akt I C 759/12 zasądził od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. na rzecz powódki B. M. kwotę 10.466 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 466 zł od dnia 8 maja 2012r. do dnia zapłaty i od kwoty 10.000 zł od dnia 30 stycznia 2015r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie oddalił powództwo, zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.502 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał ściągnąć na rzecz skarbu Państwa – kasa Sądu Rejonowego w Olsztynie – kwotę 1.209 zł tytułem poniesionych tymczasowo wydatków.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 21 lutego 2011 r. w O. na skrzyżowaniu ulic (...) powódka przechodząc przez jezdnię została potrącona przez samochód. Sprawca potrącenia, w chwili wypadku, ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie. Sąd Rejonowy na podstawie przeprowadzonych w sprawie opinii biegłych ustalił, że w wyniku wypadku z dnia 21 lutego 2011 r. powódka doznała złamania kompresyjno-rozszczepiennego bocznego kłykcia kości piszczelowej lewej i podglówkowego złamania strzałki oraz podrażnienia nerwu strzałkowego powierzchniowego lewego bez trwałych następstw. Biegli stwierdzili u powódki trwałe uszczerbek na zdrowiu w łącznej wysokości 16%. Ustalono także, iż w toku postępowania likwidacyjnego pozwany uznał swoją odpowiedzialność za szkodę powódki powstałą w wyniku potrącenia w dniu 21 lutego 2011 r. i przyznał powódce zadośćuczynienie w łącznej kwocie 25.000 zł oraz odszkodowanie w wysokości 317,77 zł.

Sąd Rejonowy uznał, że wskazywana przez powódkę ogólna kwota 40.000 zł jest wygórowana i zasadnym jest zmiarkowanie wysokości należnego świadczenia do 35.000 zł. Zadośćuczynienie w tej wysokości, w ocenie Sądu Rejonowego jawiło się jako odpowiednie do skali krzywdy, którą doznała powódka. Zadośćuczynienie w powyższej wysokości, zdaniem Sądu Rejonowego, było także należycie wyważone i pozostawało w odpowiedniej relacji do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. Od zasądzonej kwoty powódce Sąd Rejonowy przyznał odsetki ustawowe od dnia wyrokowania tj. 30 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty. Wskazał, że wysokość roszczenia powódki z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jest jej subiektywną wyceną sumy jaka odpowiadałaby jej krzywdzie. Dopiero w toku postępowania prowadzonego przed sądem możliwe było ustalenie okoliczności koniecznych dla dokonania oceny zgłoszonych roszczeń.

Sąd Rejonowy uwzględnił częściowo pozostałe roszczenie, dotyczące odszkodowania z tytułu zwrotu wydatków poczynionych w związku z wypadkiem z dnia 21 lutego 2011 r. W ocenie Sądu Rejonowego strona powodowa należycie udowodniła, za pomocą rachunków i zaświadczeń, potwierdzonych nadto zeznaniami przesłuchanych świadków, szkodę w łącznej wysokości 466 zł, na którą składały się: kwota 156 zł z tytułu kosztów prywatnych wizyt lekarskich, 110 zł za zakup nowych okularów oraz ustalona w oparciu o art. 322 k.p.c. kwota 200 zł stanowiąca koszt dojazdu na zabiegi rehabilitacyjne. Sąd Rejonowy zmiarkował roszczenie w zakresie zwrotu kosztu dojazdów do Wojewódzkiego Szpitala (...) w G.. Zgodnie z zeznaniem przesłuchanego świadka K. M., celem dowozu powódki do szpitala korzystał on z samochodu przystosowanego do napędzania gazem o średnim spalaniu 10 l/km. Uwzględniając 4 przejazdy do i z szpitala (2 x ok. 90 km) tj. łącznie ok. 720 km, przy przyjętym spalaniu 10 l/km i cenie ok. 2,5 za litr gazu oraz uwzględniając amortyzację pojazdu Sąd uznał za zasadne przyznanie zwrotu w wysokości 200 zł. Od przyznanej powódce kwoty odszkodowania Sąd Rejonowy na podstawie art. 455 k.c., 481 k.c. zasądził odsetki ustawowe od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 8 maja 2012r. do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił roszczenia w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 21 lutego 2011 r. W ocenie Sądu Rejonowego poczynienie ustalenia zgodnie z żądaniem w żadnym stopniu nie zakończy definitywnie sporu między stronami w razie ujawnienia nowych okoliczności.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł, zgodnie z treścią art. 100 k.p.c. nakładając na pozwanego obowiązek zwrotu powódce wszystkich kosztów, bowiem określenie należnej jej sumy zależało od oceny sądu.

O niepokrytych przez strony wydatkach na opinie biegłych Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z brzmieniem art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanego.

Powódka wniosła apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w części tj. w pkt II dotyczącym oddalenia żądania odsetkowego pozwu od kwoty zadośćuczynienia za okres poprzedzający datę wyrokowania, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego tj. art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. polegające na oddaleniu żądania odsetkowego za okres poprzedzający datę wyrokowania.

Podnosząc powyższy zarzut powódka wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie na rzecz powódki odsetek od kwoty 10.000 z od dnia 13 października 2011 r. do dnia 29 stycznia 2015 r., oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za instancję odwoławczą według norm przepisanych.

Pozwany złożył odpowiedź na apelację powódki, w której wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przypisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i zasługiwała na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zdecydowanie przyjmuje się pogląd, zgodnie z którym zadośćuczynienie, w rozmiarze, w jakim należy się ono wierzycielowi w dniu, w którym dłużnik ma je zapłacić (art. 455 k.c.), powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) od tego dnia, a nie dopiero od daty jego zasądzenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r. II CKN 725/98 OSNC 2000/9 poz. 158; z dnia 8 sierpnia 2001 r. I CKN 18/99 OSNC 2002/5 poz. 64; z dnia 30 stycznia 2004 r. I CK 131/2003 OSNC 2005/2 poz. 40 i z dnia 16 lipca 2004 r. I CK 83/2004 Monitor Prawniczy 2004/16 str. 726).

Obecnie funkcja kompensacyjna odsetek znów przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną. Zasadnie przyjmuje się bowiem, iż zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia z art. 445 k.c. ma charakter bezterminowy, stąd też o przekształceniu go w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do wykonania. Nie ma przy tym znaczenia, że przyznanie zadośćuczynienia jest fakultatywne i zależy od uznania sądu oraz poczynionej przez niego oceny konkretnych okoliczności, poszkodowany bowiem może skierować roszczenie o zadośćuczynienie bezpośrednio do osoby ponoszącej odpowiedzialność deliktową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2005 r. I CK 7/2005 LexPolonica nr 1526282).

Należy nadto podkreślić, iż orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, a nie konstytutywnego, skoro sąd na podstawie zaoferowanych w sprawie dowodów rozstrzyga, czy doznane cierpienia i krzywda oraz potencjalna możliwość ich wystąpienia w przyszłości miały swoje uzasadnienie w momencie zgłoszenia roszczenia.

W takiej sytuacji zasądzenie odsetek od daty wyrokowania prowadziłoby w istocie do ich umorzenia za okres sprzed daty wyroku i stanowiłoby nieuzasadnione uprzywilejowanie dłużnika, skłaniające go niekiedy do jak najdłuższego zwlekania z opóźnionym świadczeniem pieniężnym, w oczekiwaniu na orzeczenie sądu znoszącego obowiązek zapłaty odsetek za wcześniejszy okres (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10; z 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10; z 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09).

Jeżeli zatem powódka żąda od pozwanego zapłaty określonej kwoty tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od danego dnia poprzedzającego dzień wyrokowania, odsetki te powinny być zasądzone

zgodnie z żądaniem pozwu, o ile tylko w toku postępowania zostanie wykazane, że dochodzona suma rzeczywiście się powódce należała tytułem zadośćuczynienia od wskazanego przez nią dnia. Tylko w przypadku, gdy sąd ustali, że zadośćuczynienie w rozmiarze odpowiadającym sumie dochodzonej przez powoda należy się dopiero od dnia wyrokowania jako aktualne na ten dzień, odsetki od zasądzonego w takim przypadku zadośćuczynienia mogą się należeć dopiero od dnia wyrokowania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 lipca 2013 r., I ACa 321/13, LEX nr 1362680).

W niniejszej sprawie, powódka zgłosiła szkodę stronie pozwanej w postępowaniu likwidacyjnym żądając kwoty 120 000 zł tytułem zadośćuczynienia (akta szkody – płyta k.93) i już w dniu 13 października 2011 r. strona pozwana wydała decyzję o przyznaniu powódce zadośćuczynienia w kwocie 25.000 zł.

Uznać zatem należało, iż zadośćuczynienie należało się powódce już w tej dacie, a Sąd Rejonowy zaskarżonym wyrokiem jedynie dokonał podwyższenia przyznanej powódce kwoty.

W niniejszej sprawie wszelkie okoliczności, które stały się podstawą oceny Sądu Rejonowego ustającego, czy i w jakiej wysokości powódce przysługuje zadośćuczynienie, powstały jeszcze przed dniem wystosowania wezwania do pozwanego. Zatem zadośćuczynienie za krzywdę stało się wymagalne po wezwaniu odpowiedzialnego za naprawienie szkody do spełnienia świadczenia na rzecz pokrzywdzonego. Od tej chwili biegnie termin do uiszczenia odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). Zobowiązany do zapłaty zadośćuczynienia powinien zatem spełnić świadczenie na rzecz poszkodowanego niezwłocznie po otrzymaniu od niego stosownego wezwania do zapłaty skonkretyzowanej kwoty, a jeśli tego nie czyni, popada w opóźnienie uzasadniające naliczenie odsetek ustawowych od należnej wierzycielowi sumy.

W przedmiotowej sprawie po dacie przyznania powódce zadośćuczynienia nie zaszły okoliczności wpływające na wysokość należnego powódce zadośćuczynienia.

Za okoliczność taką, wbrew stanowisku pozwanego, nie może być uznane sporządzenie w niniejszej sprawie opinii, albowiem nie stało na przeszkodzie, by strona pozwana dysponująca wysoko wyspecjalizowaną kadrą, która umożliwia jej ustalenia zarówno uszczerbku na zdrowiu powódki jak i rozmiaru doznanej przez nią krzywdy, w toku postępowania likwidacyjnego sama zleciła sporządzenie opinii dotyczącej doznanych przez powódkę obrażeń, ich skutków, trwałego uszczerbku na zdrowiu. Ponadto, jak wynika z akt sprawy, strona pozwana wypłacając powódce zadośćuczynienie, dysponowała przedłożoną przez nią dokumentacją medyczną, z której wynikał zakres obrażeń doznanych przez powódkę w związku z wypadkiem.

Uzasadnione w związku z tym było zasądzenie od przyznanego powódce wyrokiem Sądu zadośćuczynienia w kwocie 10.000 zł dodatkowych odsetek od dnia 13 października 2011 r. do dnia 29 stycznia 2015 r.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd odwoławczy oparł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przed radcą prawnym z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490), biorąc pod uwagę wynik postępowania apelacyjnego.